

**UCHWAŁA NR V/47/2019
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM**

z dnia 27 lutego 2019 roku

**w sprawie przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Sępólno Krajeńskie na
lata 2019-2022”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r., poz. 994 ze zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) Rada Miejska w Sępólnie Krajeńskim uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2019-2022” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

inż. Franciszek Lesinski

UZASADNIENIE

Zgodnie z działaniami w projekcie „Program Aktywizacja i Integracja – Nowy Start” w ramach PAL w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo, działania 9.2 Włączenie społeczne, poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 niezbędne jest przyjęcie Programu Aktywności Lokalnej do realizacji projektu.

Głównym celem projektu jest wdrożenie w okresie od 01.01.2019 roku do 31.12.2020 roku (w oparciu o PAL) kompleksowego i zindywidualizowanego programu umożliwiającego aktywne włączenie się społeczne 72 osób, w tym włączenie 11 osób na rynek pracy.

Samorządy gminne, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zobowiązane są do opracowania własnych programów pomocowych. Programem takim jest „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Sępólno Krajeńskie” na lata 2019-2022.

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców Gminy Sępólno Krajeńskie. Ponadto, kładzie nacisk na wykorzystywanie wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób i grup oraz społeczności lokalnych przy wsparciu władz samorządowych.

Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnej poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup społeczności, spotkania w grupach samopomocowych, aktywne instrumenty aktywizacji zawodowej i społecznej oraz prace socjalną, które mają na celu prawidłowe funkcjonowanie mieszkańców w środowisku oraz udział w lokalnych inicjatywach.

W związku z trwającym procesem realizacji projektu przyjęcie wnioskowanej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Program Aktywności Lokalnej stanowi również uzupełnienie zapisów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020 oraz Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

Projekt uchwały został przedstawiony na posiedzeniu Komisji Statutowej i Pomocy Społecznej oraz Komisji Budżetu i Handlu Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim i został zaopiniowany pozytywnie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
inż. Franciszek Lesiński

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE NA LATA 2019-2022

Spis treści

Wstęp	4
I. Diagnoza stanu problemów społecznych.....	5
II. Cele Programu Aktywności Lokalnej oraz przyjęte kierunki działań	5
III. Grupy docelowe- odbiorcy programu	6
IV. Miejsce i czas realizacji Programu Aktywności Lokalnej	6
V. Założenia Programu Aktywności Lokalnej	7
VI. Metody pracy w Programie Aktywności Lokalnej	7
VII. Przewidywane efekty Programu Aktywności Lokalnej na obszarze Gminy Sępólno Krajeńskie	8
VIII. . Realizatorzy i Partnerzy Programu Aktywności Lokalnej w Sępólnie Krajeńskim	9
IX. Źródła finansowania Programu Aktywności Lokalnej	9
X. Monitoring i ewaluacja Programu Aktywności Lokalnej.....	10

Wstęp

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2019-2022, jest narzędziem rozwoju form aktywnej integracji służącym aktywności społecznej i rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Dokument ten jest zgodny z zapisami zadań wynikających art. 110 ust. 10 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 poz. 1508 ze zm.). Uwzględniając problemy społeczne opracowuje się i wdraża lokalne programy pomocy społecznej w celu rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej to szereg działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Działania te mają na celu udzielanie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Program ma charakter „małych kroków” podjętych w kierunku osiągnięcia wielkich celów. Pojęcie „małych kroków” oznacza działania, które podejmowane są przez mieszkańców przy finansowym wsparciu Unii Europejskiej, organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim oraz wsparciu gminy i partnerów doprowadzić mają do trwałej poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych, takich jak:

1. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+.
2. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego.
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2014-2020.
4. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

I. Diagnoza stanu problemów społecznych

Diagnoza stanu problemów społecznych została przygotowana na potrzeby realizacji „Programu Aktywizacji i Integracji - Nowy Start”- w ramach PAL realizowanego w ramach projektu: RPKP.09.02.01-IZ.00-04-0021/18 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo Działania 9.2 Włączenie społeczne Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020 wdrażanej na terenie miasta i gminy Sępólno Krajeńskie i stanowi załącznik nr 1 do niniejszego programu.

Diagnoza została sporządzona na podstawie badań wykonanych w formie ankiet, spotkań grupowych i indywidualnych, analizy danych zastanych, gdzie użyto różnorodnych narzędzi badawczych przygotowanych przez specjalistów w zakresie diagnozy indywidualnej i grupowej. Obszarami, na terenie których realizowana była diagnoza to: Sępólno Krajeńskie, Lutowo, Radońsk, Wałdowo, Komierowo, Włóścibórz, Piaseczno. Program Aktywności Lokalnej w Gminie Sępólno Krajeńskie jest odpowiedzią na potrzeby wzmocnienia społeczności lokalnej poprzez :

- inicjowanie grup samopomocowych;
- edukację społeczną;
- zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach;
- kształtowanie więzi społecznych na terenie gminy;
- rozpowszechnianie informacji nt. dostępnych usług;
- wspieranie aktywności w kierunku pokonywania sytuacji trudnych.

Program Aktywności Lokalnej zakłada wspólne działanie lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych.

II. Cele Programu Aktywności Lokalnej oraz przyjęte kierunki działań

Nadrzędnym celem Programu Aktywności Lokalnej dla gminy Sępólno Krajeńskie jest realizowanie polityki integracji społecznej poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej gminy we wszystkich obszarach życia społecznego.

Wśród celów szczegółowych należy wymienić:

1. Promocja działań prospołecznych, edukacja oraz dostęp do informacji o uprawnieniach jakie przysługują mieszkańcom.
2. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.

3. Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych osób pozostających poza rynkiem pracy.
4. Integracja społeczna mieszkańców gminy poprzez rozwój aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych, w szczególności pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych.
6. Zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, młodzieży i osób starszych.
7. Promocja lokalnych instytucji oraz organizacji społecznych działających w obszarach rozwoju wspólnot lokalnych, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans, kultury, edukacji i rekreacji.
8. Promocja zdrowego stylu życia oraz zapobieganie uzależnieniom wśród mieszkańców gminy.

III. Grupy docelowe- odbiorcy programu

Odbiorcami Programu Aktywności Lokalnej będą w szczególności osoby i środowiska wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie. Program Aktywności Lokalnej będzie skierowany w szczególności do:

1. Poszczególnych środowisk lokalnych.
2. Osób z konkretnego środowiska.
3. Klientów pomocy społecznej.
4. Osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem oraz osób z ich otoczenia.

Priorytetem Programu Aktywności Lokalnej jest pobudzenie poczucia tożsamości, przynależności, zaangażowania w sprawy społeczności Gminy Sępólno Krajeńskie co jest podstawą świadomego obywatelstwa.

IV. Miejsce i czas realizacji Programu Aktywności Lokalnej

Program realizowany będzie na terenie gminy Sępólno Krajeńskie, w szczególności w takich miejscowościach jak: Sępólno Krajeńskie z uwzględnieniem obszaru zdegradowanego tj.: ulica Wojska Polskiego, ulica Hallera, ulica Sienkiewicza, ulica Podgórna, ulica Nowy Rynek, ulica Plac Wolności, ulica Jeziorna oraz dodatkowymi obszarami zdegradowanymi: ulica Ratuszowa, ulica Kościelna, ulica Krótka, ulica

Średnia, ulica Studzienna, ulica Polna, ulica Wodna, ulica Młyńska. Tereny wiejskie tj.: Lutowo, Radońsk, Piaseczno, Wałdowo, Włóscibórz, Komierowo w okresie od 2019 roku do roku 2022.

V. Założenia Programu Aktywności Lokalnej

1. Rozpoznanie środowiska lokalnego za pomocą badań, analiz oraz następujących działań:
  - a) za pomocą prowadzonych obserwacji i wywiadów środowiskowych zostanie dokonana analiza środowiska lokalnego.
2. Rozwijanie komunikacji i integracji społecznej w środowisku
  - a) Aktywizacja edukacyjna związane ze zdobywaniem nowych kompetencji i umiejętności, ułatwiająca aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - b) Aktywizacja społeczna realizowana poprzez organizacje i finansowanie poradnictwa, wsparcia indywidualnego/grupowego i grup samopomocowych w zakresie kompetencji życiowych
  - c) Organizacja wyjazdów integracyjno-edukacyjno-rekreacyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
3. Wspieranie lokalnych inicjatyw.
4. Wspieranie lokalnych liderów.
5. Wspieranie usług animacji lokalnych.
6. Specjalistyczne wsparcie dla osób, które wymagają pomocy i doradztwa.
7. Organizowanie, inspirowanie i motywowanie społeczności lokalnej do udziału w spotkaniach, imprezach i wyjazdach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, sportowym, profilaktycznym i kulturowym.
8. Wyposażenie świetlic wiejskich na potrzeby aktywnej integracji.
9. Poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody gminy.
10. Inne działania wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami projektu.

VI. Metody pracy w Programie Aktywności Lokalnej

W ramach Programu Aktywności Lokalnej planuje się wykorzystanie następujących metod pracy:

1. Organizowanie społeczności lokalnej, której celem jest aktywizowanie społeczności lokalnych, tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca

- i lokalnej grupy oraz mobilizowanie, aktywizowanie i wspieranie rozwoju społeczności lokalnej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.
2. Środowiskowa praca socjalna, która w ramach programu będzie realizowana przez pracowników socjalnych lub inne osoby i będzie miała na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.
  3. Instrumenty aktywnej integracji rozumiane jako szereg działań aktywizujących w obszarze aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
  4. Wsparcie o charakterze środowiskowym.

VII. Przewidywane efekty Programu Aktywności Lokalnej na obszarze Gminy Sępólno Krajeńskie

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych.
2. Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego.
3. Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.
4. Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego.
5. Stworzenie płaszczyzny angażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
6. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów społecznych, infrastrukturalnych oraz finansowych.
7. Wzrost wiedzy mieszkańców w różnych dziedzinach życia społecznego.
8. Umocnienie pozycji aktualnych liderów społeczności lokalnej oraz wyłonienie nowych liderów.
9. Wzrost zaangażowania lokalnych inicjatyw np. koła gospodyń wiejskich, pomocy sąsiedzkiej i podejmowanie przez nie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwo).
10. Zainicjowanie zmiany postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaryzowanych np. rodzin wielodzietnych, rodzin dotkniętych alkoholizmem lub innym problemem.

VIII. Realizatorzy i Partnerzy Programu Aktywności Lokalnej w Sępólnie Krajeńskim

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej oparta jest na współpracy i partnerstwie w zakresie organizowania na terenie gminy Sępólno Krajeńskie przedsięwzięć wykorzystujących aktywne formy pomocy. Głównym realizatorem Programu Aktywności Lokalnej w gminie Sępólno Krajeńskie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, współorganizatorami są podmioty, instytucje i organizacje działające w sferze polityki społecznej gminy Sępólno Krajeńskie, które w ramach swoich założeń posiadają możliwości wpierania inicjatyw społecznych. Są to m.in.:

1. Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim.
2. Organizacje pozarządowe.
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim.
4. Jednostki organizacyjne gminy.
5. Placówki edukacyjne (szkoły, przedszkola).
6. Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.
7. Policja.
8. Parafie i organizacje kościelne.
9. Placówki kulturalne (m.in. Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim, Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim).

IX. Źródła finansowania Programu Aktywności Lokalnej

Program Aktywności Lokalnej na lata 2019 – 2022 finansowany będzie głównie ze źródeł Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto mogą być wykorzystane:

1. Środki pochodzące z budżetu państwa.
2. Środki budżetu samorządu terytorialnego.
3. Środki własne podmiotu zaangażowanego w ramach programu aktywności lokalnej.
4. Inne środki zewnętrzne.

X. Monitoring i ewaluacja programu Lokalnej

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez głównego realizatora programu aktywności lokalnej czyli Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.

Celem monitoringu realizowanego przez cały okres programu będzie:

- Pomiar osiąganych postępów i porównywanie go z założeniami programu;
- Wskazywanie ewentualnych zagrożeń realizacji PAL oraz sposobów przeciwdziałania im oraz sposobów ich minimalizacji.

Celem ewaluacji PAL będzie ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji zaplanowanej w programie interwencji. Ewaluacja będzie próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania przyniosły efekty (lub czy je przyniosą w przypadku ewaluacji ex-ante). Ewaluacja nie ograniczy się jedynie do pomiaru efektów realizacji interwencji, ale podejmie próbę ustalenia związków przyczynowo - skutkowych pomiędzy podjętymi przez PAL działaniami a osiągniętymi efektami. Po zakończeniu realizacji programu zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena realizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.

Niniejszy dokument został przygotowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w ramach realizacji projektu: „Program Aktywizacja i Integracja – Nowy Start” w ramach PAL, Nr projektu: RPKP.09.02.01-IZ.00-04-0021/18 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo, Działania 9.2 Włączenie społeczne, Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

inż. Franciszek Lesiński